

Jan | 2019 | Nr. 1

En lång och kulen höst med ett fåtal solskensdagar avlöstes så småningom av en snöfattig vinter i relativt stora delar av Sverige. En höststorm ställde i oktober till med problem på Västkusten och rev ner kraftledningarna och skog långt in i Västergötland.

Där blev dock skadorna begränsade i jämförelse med **stormen "Alfrida"** som under nyårshelgen drabbade östra Mellansverige och Gotland. Cirka en halv miljon kubikmeter skog blåste omkull och runt hundratusen hushåll blev strömlösa. **Ett snökaos** några dagar senare drabbade Norduppland, Gävleborgs län och Norrlandskusten, skapade trafikproblem och, som om inte det var nog, drog stormen "Jan" in från väster och åstadkom kaos också norröver. SMHI och länsstyrelserna varnade för storm över Härjedals-, Jämtlands- och Lapplandsfjällen och vid mätstationen i Stekenjokk långt västerut i södra Lapplandsfjällen uppmättes stormbyar på nära 50 meter per sekund innan mätutrustningen "kroknade"! Högakustenbron stängdes av under fredagen den 12 januari, E4-trafiken måste naturligtvis ledas

om och norrlänningarna uppmanades att hålla sig inne!

I södra Sverige lyser snön i skrivande stund (2019-01-14) med sin frånvaro; söder om en linje Uppsala – Karlstad är det i princip barmark. Chanserna för våra VL-veteraner i södra Sverige att komma ut på träningsskidorna är alltså begränsade. Det blir till att finna andra alternativ! (se intervjun med VL-veteranen 32 Börje Karlsson, Landsbro IF som nu förbereder sig för ännu en start i Vasaloppet).

Norr om linjen Uppsala- Karlstad är det dock gott om snö och goda möjligheter till längdåkning; en bild från Garbergsterrängen strax väster om Mora återger situationen i mitten av december och inger gott hopp om den återstående skidsäsongen!

Veteranting Inbjudan

Årets veteranting genomförs lördagen den 2 mars traditionenligt på Andreasgården i Mora (gångavstånd från Vasaloppets Hus ca 200 m) kl.10:00 med gemensamt fika till musik av dalaspelmännen Bertil Skeri och Nicke Göthe. Beställning av profilkläder, klisterdekaler och pins kan göras vid veterantinget.

Föredragshållare:

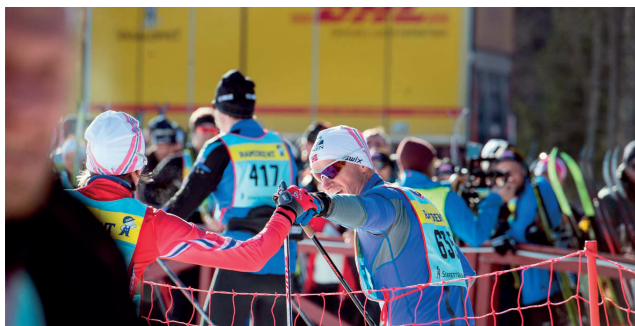
- Eva-Lena Frick, VD Vasaloppet
- Birger Fält, kort historik över vasaloppår som slutar på 9
- Pia Hultgren, SVT-meteorolog (vid ev. förhinder utses en ersättare)
- Isak Lidström, en inblick i den samiska skidkulturen
- Jonas Pergament, Vasaloppetspartnern IBM

Veterantinget avslutas omkring kl. 12 med pastalunch och kaffe.

Avgift **100 kr** för medföljande och de veteraner som inte är medlemmar i veteranklubben, betalas på plats (kontant, kort eller Swish).

OBS! Obligatorisk anmälan om deltagande till Veterantinget senast fredag 22 februari till

Gun-Britt Cristoferson
gun-britt.cristoferson@
vasaloppet.se
tel 0250-39242

Var med i Stafettvasan!

Stafettvasan går programenligt på fredagen före Vasaloppet, alltså 2019-03-01.

Veteranklubben har sedan 2014 kunnat ställa två lag på benen, det ska gå i år också!

Redan finns sex namn på anmälningslistan, men det behövs bestämt ytterligare sju-åtta namn, ett och annat kan komma emellan som kräver reservkraft!! Anmälan fortast möjligt till arne.sundquist@orsalheden.se eller telefon 070 – 527 79 28.

Ny startordning

Årets vintervecka kommer att bjuda på en del **nyheter** för oss VL-veteraner, ny startordning i **Öppet Spår**. Man tillämpar "självsseedning" som alltså innebär att deltagaren själv försöker avgöra sin egen kapacitet och får startled efter det. Vi VL-veteraner är garanterade en startplats i **startled 1**.

Känner man sig inte mogen för detta led, vill undvika att ofta bli omåkt av snabbare skidåkare så välj då ett startled längre bak i startfältet. Det valet kan man göra vid starten i Sälen, gå in i det startled du vill. Vi veteraner bör föregå med gott exempel och gå in i det startled som vi av egen erfarenhet tror passar vår egen åkkapacitet med hänsyn till ålder och träningsmil just i år!

Din tid startar när du passerar startlinjen.

Isak Lidström

Isak Lidström (f.1988) är idrottshistoriker, verksam som doktorand i idrottsvetenskap vid Malmö Universitet. Boken *"Heja Persson!"* är en populärt skriven berättelse som kastar ljus över samernas framträdande roll i svensk skidhistoria. I förgrunden står fiskesamen J-A Persson och hans överraskande seger i Vasaloppet 1929. Lidström har tidigare forskat och skrivit om **Vasaloppets uppkomst** och utveckling under 1920-talet, och kom 2015 ut med boken *Zorn, kyrkloppen och idrottsrörelsen*. Utöver att ägna sig åt längdskidåkningens historia har Lidström stort intresse för estlandssvensk och samisk idrotts historia. Ett pågående avhandlingsprojekt handlar om relationen mellan skidsport och samisk identitet under 1900-talet. Där belyses bland annat uppkomsten och utvecklingen av den samiska idrottsrörelse som funnits sedan 1948.

Vasaloppskväll i Karlstad den 14 november 2018

Uppskattningsvis trehundra entusiastiska skidåkare besökte Stadium i Karlstad och tog del av Mathias Svahns och Thobias Fredrikssons ovärderliga kunskaper. Ett antal VL-veteraner fanns också på plats och de närvarande lyssnade intresserat till deras erfarenheter och goda råd.

Medlemsförmåner & rabatter

Vi har f n sponsoravtal med dels Stadium dels åtta anläggningar från Frösö Park, Östersund i norr till Skidome/Kviberg Park Hotel, Göteborg i söder. Passa på att utnyttja anläggningarna när Du vill träna eller redan har kommit igång med träningen! Genom att betala medlemsavgiften till veteranklubben samt vid ankomsten till anläggningen ifråga styrka att Du är betalande medlem kan Du utnyttja följande rabatter:

.....

Stadium • rabatt på inköp i Mora och Sälen under Vasaloppsveckan med samma procentsats som man har genomförda "vasaloppsår" som VL-veteran.

Frösö Park • 15 % på ordinarie priser för logi inklusive frukost och medföljande i samma rum. Kan inte kombineras med andra rabatter.

Orsa Grönklitt och Mora Parken • 10 % på ordinarie boendepriiser för medlem och medföljande i samma rum (dock ej högsäsongveckor som nyår, sportlovsveckor och påsk). Kan ej kombineras med andra rabatter.

Högbo Brukshotell och Högbo Bruk • 10 % rabatt på ordinarie logipriiser inkl. frukostbuffé under lågsäsongsdugn för medlem och medföljande i samma rum. Kan ej kombineras med andra rabatter. 30 % rabatt på ordinarie priser för åkning i det konstfrusna skidspåret. Rabatten gäller vid sidan av de ev. andra rabatter (grupper, pensionärer etc) som kan vara aktuella.

Torsby Skid tunnel & Sportcenter • 30 % rabatt på ordinarie priser (endags- och flerdagskort) för åkning i skid tunneln. Kan ej kombineras med andra rabatter.

Bro - Bålsta Konstsnöspår • årskort för åkning i de preparerade skidspåren till ett rabatterat pris av 500:-.

First Hotel Billinge hus • Upp till 30 % på ordinarie priser för logi inkl. frukost för medlem och medföljande i samma rum. Kan ej kombineras med andra rabatter.

Nordic Wellness Skidome och Kviberg Park Hotel • rabatterade rumspriser (enkelrum 640:- dubbelrum 840:-) för medlem och medföljande i samma rum. Garageplats i varmgarage 100:-/dygn och bilplats.

20 % på ordinarie priser för åkning i Nordic Wellness Skidome, både engångsbesök och årskort. VL-veteraner som är pensionärer får 10 % även på Skidomes pensionärspriser.

För alla övernattningar gäller bokning i god tid före ankomst!

Gynna våra sponsorer!

MEDLEMSAVGIFTEN TILL VETERANKLUBBEN

En **erbjudandefaktura** för årsavgiften för verksamhetsåret 2018 -2019 gick ut i höstas relativt kort efter årsmötet. Att medlemsavgiften betalats är en förutsättning för att dels **utan kostnad** delta i det kommande **veterantinget** lördagen den 2 mars dels och framförallt en förutsättning för att tillgodogöra sig den generösa rabatt på utrustning som Stadium ger varje VL-veteran alltefter antal fullföljda "vasaloppsår"!

Betald medlemsavgift är också en förutsättning för att utnyttja de förmånliga **rabattpriser** på logi och åkning som vi förhandlat oss till med våra **"sponsoranläggningar"** från Frösö Park, Östersund i norr till Kviberg Park, Göteborg i söder.

Värdegrund

Veteranklubbens värdegrund som är att vara förebilder för skidsporten samt bära Vasaloppets värderingar medför att deltagande i alla idrottsaktiviteter alltid sker under eget ansvar och med gott omdöme och där en god hälsa ska vara vägledande för alla våra veteraner.

Norra Garberg

Skidspåret på Skidome

Ordförande 730 Lennart Larsson, Erkki Kähärä och 251 Ingemar Sandahl

Regionmötet i Göteborg 2018-10-25

Regionmötet på Kviberg Park i

Göteborg 2018-10-25 blev en mycket lyckad tillställning! Regionansvarige Roland Olsson, som tillsammans med ordf. Lennarth Larsson arbetat med att organisera träffen, hade oturen att insjukna i Spanien och kunde tyvärr inte delta men i hans ställe tog VL-veteranen 251 Ingemar Sandahl "tag i taktpinnen" och lämnade intressanta bidrag till övrig information om den sk "multisportaren" i Kviberg samt bidrog i övrigt till gemytet med berättelser från sina fyrtionio vasalopp. Han nämnde därvid att han bytt en knäled och haft problem med en hälsena men var nu beredd att ge sig i kast med sitt femtionde lopp mellan Sälen och Mora! Och "Lycka till" med det säger vi övriga!

Efter en kort information om den enorma arenan, som kostat byggföretaget Serneke runt 800 miljoner att uppföra och som bl a rymmer hotell, affärs- och kontorslokaler, skidspår på konstsnö i bottenplanet samt en fullstor fotbollsplan under tak (imponerande!) blev det en rundvandring i Göteborgs Idrottsmuseum med dess alla sevärdheter och "idrottscelebriteter" från Västsverige och Göteborg. Allas vår Ingemar "Ingo" Johansson fanns självfallet rikligt

presenterad genom medaljer, mästarbälten, boxningshandskar, sandsäck mm och naturligtvis foton från när och fjärran belägna arenor, men många andra världsstjärnor med rötter i Göteborg med omnejd hade också lämnat omfattande och intressanta bidrag till den digra museisamlingen. Efter en kort kaffepaus på museet blev det så dags att byta om till träningskläder och ta några rundor i det snöfyllda bottenplanet under fotbollsarenan där ett 1200 m långt skidspår gav säsongens första tillfälle att testa skidor med filtbelag under trampet. En hyfsat bra möjlighet för skidintresserade att kunna köra sina skidpass i brist på den vita varan utomhus!

Vid middagen hyllades också den 1023:e VL-veteranen Kjell Vågfelt,

IK Stern som råkat bli "borttappad" i VL-statistiken men nu fick sin medalj och sitt veterandiplom.

Kvällens höjdpunkt var middagen med ett enastående engagerat framträdande av Erkki Kähärä, en inte helt okänd skidåkare med rötterna i Ingermanland, med placeringarna 12, 16, 17, 18, 22 och 23 i sina sex vasalopp men framförallt visade sig vara en oerhört driven entreprenör i skidvärlden, ja, man skulle gott kunna säga en slags "Skidvärldens Bert Karlsson" som med sitt eget skidkunnande, sitt driv och ett eget företag som grund varit representant för ett stort antal företag inom längdåknningen och under många år haft kontakt, men framförallt promotorkontrakt (!), med ett stort antal av världens främsta skidåkare!

MidSweden365 - Gällö skidtunnel

Under de oroliga tiderna före, under och efter Andra världskriget stärkte Sverige sitt militära försvar i betydande omfattning och ett stort antal topphemliga förråd, oftast i berggrum, byggdes runt om i landet. Ett av dem anlades i den lilla orten **Gällö** några mil sydost om **Östersund**. Berganläggningen i Gällö togs i bruk 1942 och i orten var man mycket förtegen om den verksamhet som pågick där. All verksamhet var under militär kontroll och pågick fram till 2012

varefter Bräcke kommun förvärvade den fastighet som inrymde anläggningen med avsikten ett undersöka möjligheterna att bygga om den till en skidtunnel. Projektet påbörjades 2014 och 2017 stod skidtunneln i princip klar. Ett aktiebolag, **MidSweden365**, med kommunen som huvudägare, ska nu driva verksamheten och veteranklubben har nyligen inlett förhandlingar med MidSweden365 om ett sponsoravtal liknande dem vi redan har med ett antal andra anläggningar t ex Torsby Skidtunnel & Sportcenter. Förhandlingarna beräknas bli klara under februari månad varefter vi kan räkna med att våra norrländska VL-veteraner får ökade möjligheter att tidigt ”komma på snö” och skidträna på väsentligt närmare håll än tidigare.

VL-veteranen 32 Börje Karlsson, Landsbro IF

Vår sekreterare Arne Sundquist passade på att efter nyårshelgen kontakta den välkände VL-veteranen 32 Börje Karlsson, Landsbro IF med 59 fullföljda vasalopp ”i benen”, för att höra hur det står till och hur det går med förberedelserna när Börje nu på nytt gör ett försök att än en gång fullfölja Vasaloppet!

– ”Jo, tack” säger Börje, ”med hälsan är det väl så där, jag har ett flertal mediciner mot en och annan krämpa, jag fick ju en stroke för fyra år sedan och en annan för två år sedan, då tvingades jag bryta Vasaloppet, och det blev ambulans, helikopterflyg och sjukhusvistelse. Åldern tar ju ut sin rätt, jag fyller ju åttiofem den 16 februari, alltså innan jag ställer mig på vasaloppstarten i Sälen, men jag får väl säga att jag mår hyggligt med tanke på min ålder, och med träningen går det faktiskt ganska bra” och

det hörs på rösten och engagemanget att humöret är det inte det minsta fel på”!

– Men det är ju dåligt med snö därnere, eller hur?

– ”Jovisst, det är det” säger Börje på sin genuina småländska, men jag motionerar praktiskt taget dagligen, cyklar en hel del och stavgår. Och jag kan också åka lite skidor här nere; det är på ett par rejält tillfrusna smådammar alldeles i närheten av min bostad där det går att åka; som längst får jag till en raksträcka på 500 -600 meter. På sjön Tjörken här i närheten går det att åka på sjöisen, rejält kalla vintrar men inte så bra denna vinter. Och så har vi ju också ett 2,5 km konstsnöspår i Landsbro där jag brukar åka. Förresten, götalandsmästerskapen går där nu i helgen. Min dotter Ulrika, som är läkare, kommer i år, liksom förra året, att följa med mig hela vägen längs vasaloppsspåret så jag ser med tillförsikt fram mot mitt

nästa försök på sträckan Sälen-Mora”!
”Vid sidan av träningen och vardags-sysslor, som jag själv tar mycket ansvar för eftersom min numera fru har hälsoproblem och inte kan hjälpa till så mycket som förr, så pysslar jag med mitt lilla ”gårdsmuseum” där jag samlat mycket från mina många vasalopp och andra tävlingar. Håkan Mossberg från Kopparberg besökte mig för något år sedan och det var inte länge sedan jag fick besök av Eva-Lena Frick! Du är mer än välkommen att besöka mig här nere, ja, alla andra VL-veteraner är självfallet välkomna” avslutar Börje på sin trivsamma småländska och det goda humöret gör sig på nytt påmint!
Jag tackar varmt för erbjudandet, ser fram emot ett besök i Småland, stengårdsgårdarnas förlovade land, till sommaren 2019. Jag avslutar med de bästa lyckönskningar till Börje inför hans vasaloppsträning och det kommande kraftprovet.

VL-veteran 616 Anne-Marie Richardsson – blir hon vet- eranklubbens första ”dam- 40-loppare”?

Ann-Marie började åka sträckan Sälen - Mora 1979 då det blev tillåtet för kvinnor att delta i Öppet Spår. Sedan blev det Vasaloppet 1981, då det blev tillåtet för damer att delta även där. Därefter har hon åkt Vasaloppet varje år utom när det var inställt 1990. Hon har varit trogen sin hemmaklubb, OK Landehof, hela tiden även efter att hon flyttat till Mora-trakten. **2019 blir det hennes 40:e Vasalopp/Öppet Spår**, som hon nu ska åka tillsammans med sin son och dotter. Lycka till Ann-Marie med Din föresats säger vi i veteranklubben och lyfter på mössan!

FRÅGA EN VASALOPPS- VETERAN

Under oktober 2018 startades en facebookgrupp ”Fråga en veteran”, en öppen grupp, där vem som helst kan ställa en fråga om Vasaloppet och en veteran kan svara. Gruppen har redan 738 medlemmar.

VL-veteran 616 Ann-Marie Richardsson tar emot utmärkelsen Årets Vasaloppsveteran 2017 av kommittémedlemmarna Birger Fält och Tore Södersten.

Damveteranerna

Vasaloppets initiativtagare, tidningsmannen Anders Pers, hade tänkt att Vasaloppet skulle vara en kraftmätning för landets främsta skidåkare, skidlöpare som man oftast sade på den tiden, och på den linjen var också morakamraterna efter den första succéfyllda tävlingen. Det andra Vasaloppet gick den 4 mars 1923 och bland de 161 startande fanns också en kvinna, **gymnastikdirektören Margit Nordin** från Grängesberg. Hon hade anmält sig på vanligt sätt och då det inte fanns några särskilda regler som hindrade damer att ställa upp så fanns hon på startlinjen på morgonen. Av de startande fullföljde 158 och Margit, som visserligen kom sist i mål, åkte ner till Mora på 10:09:42! **En fantastiskt bra prestation på den tiden!** Margit Nordin skrev då för alltid in sig i historieböckerna som den första kvinna som fullföljde Vasa-

loppet. Damer tilläts därefter inte att starta i Vasaloppet, loppet ansågs helt enkelt för krävande. Under 1960- och 1970-talen försökte sig ett antal kvinnor, maskerade med lösskägg och mustascher, på att starta men blev som regel avslöjade och avvisade från spåret.

Det skulle dröja ända fram till **1979** innan arrangörerna gav upp sitt motstånd och släppte fram damerna och då var det **Öppet Spår** som gällde. Fr o m 1981 fick damerna delta även i Vasaloppet. Idag har vi tolv damer som nått veteranstatus. De första två var 616 Berit Brandt och 622 Ann-Marie Richardsson som båda nådde **”Trettio år i faders spår”** år 2009. Ann-Marie, som idag har 39 lopp bakom sig och är anmäld till årets vasalopp, kommer alltså att ha stor chans att bli första dam bland 40-lopparna!